

Vijeće
Europske unije

Bruxelles, 19. studenoga 2021.
(OR. en)

14108/21

DEVGEN 206
ACP 116
RELEX 992
SUSTDEV 159
COHAFA 84
ONU 135
CLIMA 395

ISHOD POSTUPAKA

Od:	Glavno tajništvo Vijeća
Na datum:	19. studenoga 2021.
Za:	Delegacije
Br. preth. dok.:	13440/21
Predmet:	Pitanje vode u vanjskom djelovanju EU-a – zaključci Vijeća (19. studenoga 2021.)

Za delegacije se u Prilogu nalaze Zaključci Vijeća o pitanju vode u vanjskom djelovanju EU-a, kako ih je Vijeće usvojilo na 3828. sastanku održanom 19. studenoga 2021.

**Zaključci Vijeća o
pitanju vode u vanjskom djelovanju EU-a**

1. Vijeće ističe stratešku važnost vode, osobito za održivi razvoj, smanjenje siromaštva, sigurnost opskrbe hranom i ishrane, ljudski razvoj, djelovanje u području klime, zaštitu okoliša, očuvanje bioraznolikosti i ekosustava, humanitarno djelovanje te mir i stabilnost. Vijeće naglašava da je voda ključna za okolišne, socijalne, kulturne i gospodarske sustave na globalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini, istodobno priznajući sve veće antropogene pritiske na kvalitetu i količinu vodnih resursa u cijelom svijetu kao i to da se učinci klimatskih promjena uglavnom osjećaju putem vode.
2. Vijeće podsjeća na svoje zaključke od 17. lipnja 2019. u kojima se odobravaju smjernice EU-a o ljudskim pravima u pogledu zdravstveno ispravne vode za piće i sanitarnih uvjeta. Naglašava da je važno zaštititi i promicati ta prava u skladu s obvezom iz Programa održivog razvoja do 2030. da se nikoga ne zapostavi te posebnu pozornost posvetiti djeci, osobama s invaliditetom i rodnoj ravnopravnosti, istodobno osiguravajući ostvarivanje prava svih žena i djevojčica na zdravstveno ispravnu vodu za piće i sanitarne uvjete te njihovo ravnopravno, uključivo, djelotvorno i smisleno sudjelovanje u tom pogledu. Pandemija bolesti COVID-19 iznova je ukazala na to da je međusektorska suradnja u području vodoopskrbe, sanitarnih uvjeta i higijene te zdravlja ključna za uspješnu pripravnost i odgovor na epidemije. Vijeće također podsjeća na svoje zaključke od 14. lipnja 2021. o snažnijoj predanosti Tima Europa ljudskom razvoju te naglašava važnost sveobuhvatnog pristupa „Jedno zdravlje”.

3. Vijeće ponovno ističe da je cjenovno pristupačan pristup vodoopskrbi, sanitarnim uvjetima i higijeni važan preduvjet javnog zdravlja i ljudskog razvoja te podsjeća na to da EU ostaje predan promicanju, zaštiti i ostvarivanju svih ljudskih prava te potpunoj i učinkovitoj provedbi Pekinške platforme za djelovanje, programa djelovanja Međunarodne konferencije o stanovništvu i razvoju i ishoda njihovih revizijskih konferencija, te da je u tom kontekstu i dalje predan promicanju spolnog i reproduktivnog zdravlja i prava. S obzirom na to, EU ponovno potvrđuje svoju predanost promicanju, zaštiti i ostvarivanju prava svakog pojedinca na potpunu kontrolu nad pitanjima povezanim s vlastitom spolnošću te spolnim i reproduktivnim zdravljem i pravo da o njima odlučuje slobodno i odgovorno, bez diskriminacije, prisile i nasilja. EU dodatno naglašava potrebu za univerzalnim pristupom kvalitetnim, cjenovno pristupačnim i sveobuhvatnim informacijama o spolnom i reproduktivnom zdravlju i obrazovanju o njima, uključujući sveobuhvatan spolni odgoj, te uslugama zdravstvene skrbi.
4. Vijeće podsjeća na svoje zaključke od 19. studenoga 2018. o diplomaciji u području voda i ponovno potvrđuje diplomatski angažman EU-a u tom području, osobito prekograničnu suradnju u području voda, kao instrument za mir, sigurnost i stabilnost, te poziva na njihovu daljnju provedbu i povećanje sinergija između diplomacije u području voda, klime i energetike, kao i sinergija s bioraznolikošću te sigurnošću opskrbe hranom i ishrane. Vijeće pozdravlja aktivnosti država članica za potporu prekograničnoj suradnji u području voda u različitim regionalnim kontekstima, odnosno njihove aktivnosti upravljanja vodama i diplomatske aktivnosti u području voda.
5. Vijeće naglašava da je rješavanje vodnih pitanja potrebno shvatiti kao važan element za sprečavanje, rješavanje i stabilizaciju sukoba, među ostalim putem izgradnje kapaciteta, osobito kad je riječ o posredovanju. U tu svrhu Vijeće naglašava potrebu za razvojem i uporabom svih potrebnih alata za mapiranje rizika povezanih s vodom, sustava ranog upozoravanja, potrebnog stručnog znanja te smanjenja rizika od katastrofa i upravljanja tim rizicima na temelju pristupa kojima se uzimaju u obzir okolnosti sukoba, rodna perspektiva i ljudska prava. Budući da suradnja u vodnim pitanjima, osobito u prekograničnom kontekstu, pruža priliku za mjere koje pogoduju miru, važno je rizike i pokazatelje povezane s vodama uključiti u analizu sukoba i izradu programa u nestabilnim državama i područjima pogođenima sukobom, kao i u osmišljavanje i raspoređivanje misija ZSOP-a u područjima sukoba.

6. Vijeće je zabrinuto zbog toga što, prema najnovijem izvješću Ureda UN-a za vodu, cilj održivog razvoja br. 6 „osigurati pristup vodi i sanitarnim uslugama te održivo upravljati vodama” i dalje je vrlo daleko od ostvarenja te se ne financira u dovoljnoj mjeri. Vijeće stoga poziva na daljnje jačanje vodne dimenzije u vanjskom djelovanju EU-a i programima Ujedinjenih naroda u skladu s globalnim okvirom za ubrzanje održivog razvoja br. 6. S obzirom na njezinu važnost za sve ciljeve održivog razvoja, voda je ključna za uspješnu provedbu Programa održivog razvoja do 2030. te za druge međunarodne sporazume i obveze, kao što su Pariški sporazum o klimatskim promjenama, Novi program za gradove, Konvencija o biološkoj raznolikosti, Konvencija UN-a o suzbijanju dezertifikacije i Okvir iz Sendaija za smanjenje rizika od katastrofa. Vijeće prepoznaje veliku vrijednost alata razvijenih u okviru Konvencije o zaštiti i uporabi prekograničnih vodotoka i međunarodnih jezera (Konvencija o vodama), uključujući važnost Protokola UNECE-a/SZO-a o vodi i zdravlju za utvrđivanje nacionalnih ciljeva za provedbu ciljeva održivog razvoja povezanih s vodama i njegovih praktičnih smjernica za procjenu stanja u pogledu pravednog pristupa vodi i sanitarnim uvjetima.
7. Vijeće naglašava da je potrebno jačati multilateralizam i dijalog o vodi, s UN-om u središtu, među ostalim podupiranjem provedbe globalnog okvira za ubrzanje cilja održivog razvoja br. 6 i uspostavom novog posebnog izaslanika UN-a za vodu; osim toga, ističe važnost učinkovite koordinacije i usklađenosti UN-ova rada u području voda, osobito jačanjem Ureda UN-a za vodu.

8. Vijeće pozdravlja Konferenciju UN-a o vodi 2023. kao priliku za mobilizaciju svih dionika i sektora te za stvaranje dodatnog političkog zamaha u području voda, pri čemu će EU imati jedinstven glas i zauzeti proaktivan stav. Vijeće poziva na konkretne ishode konferencije radi bržeg postizanja ciljeva i ciljnih vrijednosti povezanih s vodom i vraćanja provedbe cilja održivog razvoja br. 6 na pravi put. Pozdravlja ishode sastanka na visokoj razini koji je sazvao predsjednik Opće skupštine i koji je održan 2021. u New Yorku, podupire ključne poruke i preporuke dijaloga o vodi za rezultate koji su održani u Bonnu 2021. te sa zanimanjem iščekuje predstojeće konferencije o vodi koje će doprinijeti pripremi Konferencije o vodi 2023., podsjećajući da države članice organiziraju neke od tih konferencija i tako doprinose procesu. Na globalnoj razini postoji hitna potreba za većom uključenosti, konkretnim djelovanjima i obvezama u okviru međusektorskih pristupa kako bi se postigli ciljevi i ciljne vrijednosti povezani s vodom. Vijeće smatra da bi EU i njegove države članice trebali razviti zajedničke ciljeve i stajališta s obzirom na Konferenciju o vodi 2023.
9. Vijeće naglašava da je važno da EU i njegove države članice posvete više pozornosti vodi u političkim dijalozima na lokalnoj, regionalnoj i multilateralnoj razini, u međuvladinim procesima i na međunarodnim forumima, uključujući one o klimatskim promjenama, bioraznolikosti, okolišu, prehrambenim sustavima, energetici, zdravlju, ljudskom razvoju i oceanima. U tu svrhu Vijeće ističe važnost redovitih dijaloga sa svim relevantnim dionicima, uključujući civilno društvo, s posebnim naglaskom na uključivanju marginaliziranih i ranjivih skupina i na lokalnim pristupima, kao i na zaštiti boraca za ljudska prava, među ostalim boraca za ljudska prava u području okoliša.
10. Vijeće poziva sve članove Tima Europa da rade na uklanjanju nedostataka u vodnom sektoru, što uključuje financiranje, gospodarenje i kapacitete; te da zajednički razmjenjuju standarde, znanje, iskustva i resursa EU-a. U tom pogledu Vijeće ponovno potvrđuje potrebu za unapređenjem istraživanja i inovacija te za ubrzanjem razmjene podataka i znanja, istodobno podupirući prelazak na digitalna vodna rješenja, među ostalim sudjelovanjem u izgradnji kapaciteta.

11. Podsjećajući na potrebu za pojačanim financiranjem u području voda Vijeće pozdravlja napore za mobilizaciju inovativnih i uključivih financijskih sredstava iz javnih i privatnih, ali i iz međunarodnih i domaćih izvora. Naglašava važnost uključivanja pitanja vode i sanitarnih uvjeta u rasprave o financiranju razvoja i provedbi Akcijskog plana iz Adis Abebe. Vijeće podupire razvoj EU-ova održivog financiranja i naglašava potrebu za uravnoteženim ulaganjima u upravljanje vodama, pristup vodi te u sanitarne i higijenske uvjete u ruralnim i urbanim područjima, među ostalim u okviru zdravstvenih i obrazovnih sustava, kao i u humanitarnim okruženjima, uz poboljšanje kvalitete vode i jačanje otpornosti na klimatske promjene, jačanje prekogranične suradnje u području voda te poštovanje rodne ravnopravnosti, ljudskih prava i standarda održivosti. Vijeće prepoznaje posljedice neodgovarajućih sanitarnih usluga i pročišćavanja otpadnih voda na kvalitetu vode, bioraznolikost, ljudsko zdravlje i dostojanstvo. Poziva na prioritetno promicanje učinkovite i održive uporabe vode u svim sektorima, kad god je to moguće.
12. Vijeće naglašava važnost gospodarenja vodama i ulogu integriranog upravljanja vodnim resursima kao ključnog procesa kojim se promiču koordinirani razvoj i održivo upravljanje vodama, zemljištem i povezanim resursima kako bi se na pravedan način povećala gospodarska i socijalna dobrobit bez ugrožavanja održivosti ključnih ekosustava. Ponovno ističe da je povezanost vode, hrane, energije i ekosustava važna za postizanje sinergija i kompromisa u području vode u vanjskom djelovanju EU-a.
13. Vijeće naglašava važnost integriranog upravljanja vodnim resursima u jačanju otpornosti društava iz svih socioekonomskih sredina i ekosustava za suočavanje s prirodnim katastrofama i za smanjenje svih rizika koji proizlaze iz katastrofa povezanih s vodom i iz ekstremnih vremenskih uvjeta, ali i iz sporih i postupnih događaja kao što je podizanje razine mora. Osim toga, sustavi i infrastrukture za integrirano upravljanje vodnim resursima, uključujući one koji se odnose na vodoopskrbu, sanitarne uvjete i higijenu, trebali bi biti otporniji i klimatski neutralni. Vijeće naglašava da djelovanja u području vode treba bolje integrirati u vanjsko djelovanje EU-a i u financiranje ublažavanja klimatskih promjena i prilagodbe klimatskim promjenama, kao i putem Okvira iz Sendaija za smanjenje rizika od katastrofa i putem pripravnosti. Poziva na to da se djelovanja u području vode, uključujući vodoopskrbu, sanitarne uvjete i higijenu, bolje uključe u nacionalne klimatske strategije i planove u sklopu Okvirne konvencije UN-a o promjeni klime i s njima usklade te da se snažniji naglasak stavi na prekograničnu i regionalnu suradnju u pitanjima vode i klime.

14. Vijeće ističe da očuvanje i obnova vodnih ekosustava, posebno močvarnih područja, imaju ključnu ulogu u poticanju ljudskog razvoja, zaštiti bioraznolikosti, smanjenju onečišćenja voda i jačanju djelovanja u području klime u skladu s europskim zelenim planom i Pariškim sporazumom o klimatskim promjenama. Naglašava važnost prirodnih rješenja, integriranog upravljanja vodnim resursima, međusektorskih pristupa „od izvora do mora”, integriranog upravljanja priobalnim zonama, načelâ kružnog gospodarstva i strategija zelenije rekonstrukcije. Osim toga, Vijeće prepoznaje da je 23. ožujka 2021. Vijeće UN-a za ljudska prava pri donošenju rezolucije o ljudskim pravima i okolišu primilo na znanje preporuke da bi sve države u gospodarenju vodama trebale primijeniti pristup utemeljen na ljudskim pravima te da je usklađivanje ljudskih potreba za vodom i zdravlja vodnih ekosustava, uz istodobno osiguravanje poštovanja ljudskih prava, jedan od glavnih izazova 21. stoljeća.
15. Vijeće naglašava da su transformativni pristupi koji uzimaju u obzir invaliditet i kojima se uklanjanju temeljni uzroci rodne neravnopravnosti ključni za osiguravanje toga da svi imaju koristi od pristupa cjenovno pristupačnim uslugama u području vodoopskrbe, sanitarnih uvjeta i higijene i da ih taj pristup osnažuje. Vijeće također poziva na poboljšanje analize i razumijevanja rodno diferenciranih učinaka intervencija u području voda na kojima će se temeljiti politike i djelovanja koja uključuju rodnu perspektivu.
16. Kad je riječ o povezanosti humanitarnog djelovanja, razvoja i mira, Vijeće ponovno potvrđuje da je potrebno povećati komplementarnost djelovanja u tim područjima radi podupiranja sigurnosti i zaštite vodnih resursa, zaposlenika u vodnom sektoru, osobito radnika u sektoru sanitarnih usluga, i vodne infrastrukture, i to zagovaranjem poštovanja međunarodnoga humanitarnog prava, međunarodnog prava o ljudskim pravima i međunarodnih radničkih prava. Vijeće poziva na poboljšanje zaštite humanitarnih radnika koji pružaju pomoć od životne važnosti i kritične infrastrukture od svih nepovoljnih događaja, bilo prirodnih, slučajnih ili namjernih. Također poziva na jačanje povezanih procesa i analiza koji obuhvaćaju više dionika radi unapređenja dokaza, politika i provedbe intervencija, čime se akterima u području humanitarnog djelovanja, razvoja i mira omogućuje bolja suradnja u povezanim područjima za pružanje odgovora na hitne potrebe te im se omogućuje ranija intervencija s ciljem uklanjanja temeljnih uzroka i sprečavanja nastanka humanitarnih kriza povezanih s vodom i sanitarnim uvjetima.

17. Vijeće ponovno ističe važnost djelovanja povezanih s regionalnom integracijom, poziva na promicanje prekogranične i regionalne suradnje u području voda, među ostalim u području vodonosnika, kao ključnog pokretača održivog razvoja, zelene tranzicije i mira te poziva na ponovno koordinirano isticanje važnosti pristupanja konvencijama UN-a o vodama, prekograničnim sporazumima i institucionalnim okvirima i poštovanja tih konvencija, sporazuma i okvira.
-